

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden

ŽRTVE SIROMAŠTVA

Na svetu še danes živi Vietnamu padale nepalne bombe. Uradnih podatkov za to ni, a nekateri strokovnjaki in novinarji približno izračunajo izdatke kot dohodke, ki se iztekajo ali pritekajo v vikansko državno blagajno. Italijanska revija EPOCA je prinesla zanimive podatke o izdatkih, ki so jih imeli letos v zvezi izvolutivne dveh papežev.

V svojem govoru je tudi opomnil in dejal, da bogate države zapirajo možnost uvoza proizvodov iz siromašnih dežel. Države tretjega sveta, kar pomeni tri četrtine svetovnega prebivalstva, izvajajo samo dva odstotka svojih proizvodov v bogate države. Dočim industrijsko razvite države prodajo petkrat več v siromašnejše dežele. Države tretjega sveta potrebujejo klientelo, da bi razvijale nove aktivnosti in zagotovile delo svojim prebavalcem.

Drugi opomin, ki ga je navedel v svojem govoru: da najbogatejši najmanj vlagajo v siromašnejše dežele, torej McNemara je imel hrabrost, da javno pribije na križ sramote ZDA, ZR Nemčijo in Japonsko, češ da že z neznačno finančno pomočjo tretjemu svetu, postopno zmanjšujejo njih mogočnost razvijanja in napredku.

Zanimivo je, če že ne paradoks, da ja ta isti Mr McNemara bil za časa vietnamske vojne, obrambni minister ZDA. In kot tak poznan iza časa ko so v

DRAGE KONKLAVE

Izvolitev dveh papežev v kratkem razdobju je težko prizadela blagajno male vikanske državice. Vsako ustoličenje novega poglavarja katoliške Cerkve požre ogromne vsote, katere se potrošijo na priprave, ceremonije in proslave.

Uradnih podatkov za to ni, a nekateri strokovnjaki in novinarji približno izračunajo izdatke kot dohodke, ki se iztekajo ali pritekajo v vikansko državno blagajno. Italijanska revija EPOCA je prinesla zanimive podatke o izdatkih, ki so jih imeli letos v zvezi izvolutivne dveh papežev.

V Vatikanu je zaposlenih nad 3 tisoč ljudi, ki so dobili po izvolitvi papeža Janeza Pavla I. povišano plačo za 200 tisoč lir. Ogoni stroški so ob pogrebu in volitvah papeža, tokrat je delalo 1100 akreditiranih novinarjev, ti so dnevno natisnili preko 92 tisoč strani raznih poročil, pisali življene pise raznih kardinalov, tisoče izvodov molitvenih njižic za pogreb itd. Ob smrti papeža se delajo in tudi plačajo nadure, nekatерim kardinalom iz siromašnih škofij iz Azije, Afrike in latinske Amerike se plačajo vsi potni stroški iz Vatikanske blagajne. Kot se plačajo vsi stroški bivanja kardinalov za časa pogreba in konklava.

Nedavno je vikanski minister za finance, kardinal Egidio Vagozzi izjavil, da je državni proračun negativen že od leta 1973. in da se za letošnje leto predvideva deficit 12 milijard lir. Poleg omenjenih izdatkov so regularni izdatki za vzdreževanje palač, muzejev, knjižnic in drugih prostorov, kar požre ogromno denarja. Najmanjša plača vikanskega uslužbenca je 400 tisoč lir in se vzpenja do 800 tisoč. Vzdrževanje papeških nunciatur, pomoč raznim misijonom

okrog po svetu, so tudi priljčno veliki izdatki.

Vendar po drugi strani ima Vatikan tudi svoje dohodek, na primer od muzejev in od starijine palač v Rimu je prineslo leta 1975. 15.5 milijard lir dobička. Poseben dohodek je takozvan Petrov novčič, kateri prihaja iz vseh delov sveta in je začasna Janeza XXIII. iznašal letno 13 milijard lir, za časa Pavla VI. so ti dohodki padli kar za dve tretine-nemara inflacija? Vatikanski bančniki in finančniki (Antonetti in Argentieri) se bavijo tudi z investicijami. Ko je dobil papež leta 1929. od Mussolinija 740 milijonov lir, se je ta vsota do današnjega dne oplodila na 350 milijard lir.

Za investicijami se je svoječasno bavil tudi ameriški škof Pavel Marcinkus iz Čikaga, njega celo obtožujejo špekulacij, češ, da je ilegalno investiral v inozemstvu. To niso nepomembne obtožbe, ker se ves dohodek mora po papeževi odločbi razdeliti za karitativne namene. Tako danes Sveta stolica ne sme kupovati delnic na pr. pri tovarnah zdravil, katere proizvajajo medicine, ki se ne skladajo s katoliško moralno (kontracepcionske pilile itd.). Zato mesto v Italiji investira največ v ZDA, Kanadi, Švici in Zapadni Nemčiji.

Vsak let se praznuje po vsem katoliškem svetu misijonska nedelja, tu je n. pr. leta 1975 prišlo v vikansko blagajno 42.3 milijarde lir. Dohodki prihajajo tudi od drugod, od poedinih katoliških nacionalnih skupnosti. Najradodarnejša je brezvoma ona v ZDA. "Religious Communities Trust" je preteklo leto zbrala od ameriških katoličanov kar 300 milijard lir. Seveda tudi izdatkov ni ravno malo, vendar se še ni biti kot vidimo, da bi Vatikan bankrotiral, kvečjemu nasprotno.

VABILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DUHOVNIKOM

LJUBLJANA-Odnosi med družbo in verskimi skupnostmi v Sloveniji so dobrje ugotovili koordinacijski dobor za urejanje teh odnosov pri socialistični zbezi delovnega ljudstva Slovenije. Položaj vernikov je zelo pomembno vprašanje v slovenski družbi, ki že dobroj enainštirideset let poudarja in v praksi tudi čedalje bolj dokazuje, da verska pripadnost ni in ne more biti nikakršna ovira za akcije slovenskega naroda v celoti.

S tem dejstvom se bo začela 18. oktobra v slovenskem parlamentu razpravo o izvajajanju zakona o verskih skupnostih - taka razprava je prvič na dnevnem redu nove delegatske slovenske skupščine.

Zmanjšanje prekrškov v zadnjem času v zvezi z vero (njen zlorabljanje ali pa nastopanje proti njej) je resnično dejstvo, kar obstaja nov zakon, še pomembnejše pa je, ali zakon o verskih skupnostih resnično prispeva k svobodi nasploh, verodizveden pa še posebej. Da je manj prekrškov, je vsekakor zasluga demokratične

ljudske akcije v krajih, kjer iščejo rešitev v strpnem dogovarjanju.

V sekcijah socialistične zveze, katerih cilj je angažiranje čimvečjega kroga javnosti pri obravnavanju in odpravljanju raznih problemov, naj bi bolj kot doslej sodelovalo tudi verske skupnosti, in to ne le v koordinacijskih odborih za urejanje odnosov med slovensko samoupravno družbo in cerkvijo, pač pa tudi pri obravnavanju vseh drugih problemov, kjer se lahko interesi verskih skupnosti ustvarjajo in uveljavljajo v družbeni akciji, na primer pri vprašanjih spomeniškega varstva,

kulture, humanitarnih dejavnosti pa tudi pri vprašanju kulture slovenskega jezika. Republiška konferanca socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je zastopnik verskih skupnosti že povabila k sodelovanju v pripravah na posvet o slovenščini.

Duhovniki in drugi zastopniki verskih skupnosti naj bi poslej bili tudi bolje zastopani v konferencah in forumih socialistične zveze Slovenije na vseh ravneh.

PARTICIPIRTON Kar po domače

vete, posebno kar se tiče pripomočkov za poučevanje.

Komisija upa, da bo naša država, če bo sledila predlogom v Poročilu, do leta 1988, imela zadovoljivo število učiteljev, ki bodo kvalificirani za poučevanje jezikov v rednih šolah. Komisija živo priporoča izmenjavo obiskov med australijskimi in prekomorskimi šolskimi oblastimi in izmenjavo in primerjavo šolskih programov v svrhu boljšega sodelovanja med Avstralijo in tozadavnimi državami. Jugoslavija in Avstralija sta v tem pogledu že ustvarili tesen odnos in upati je, da bomo posebno mi izseljenci deležni bogate pomoči s strani naše domovine kar se tiče knjig primernih za poučevanje naših jezikov pod pogojem primernimi za Avstralijo.

Komisija smatra, da bo poteklo deset let predno bo zrel zadovoljiv kader učiteljev za poučevanje "etičnih" jezikov na rednih šolah, kajti v svojem raziskovanju so člani komisije naleteli na predosedke celo s strani avstralskih učiteljev, kar je zelo razočarljivo. Učiteljstvo pričada med takozvanimi inteligenco. Ta naj bi bila brez predsedkov ... Naj navedem samo eden teh žalostnih primorov.

Upravnik neke šole je komisiji izjavil, da bi ne dal niti ene šolske zgradbe na razpolago emigrantom, češ, da "pridejo iz krajev, kjer vsi vijo vozove in so tukaj kriji vseh prometnih nesreč".

Neki drugi učitelj, ki je sicer pokazal zanimanje za "etične" otroke, pa je izjavil posebno za eno etnično skupino, da so "osnovno divjaki ... da prihajajo iz jam".

Zaradi takih in podobnih izjav je Komisija za Etnične zadeve predložila naši državni upravi, da uvede tečaje za sociološko usmerjen potek o emigrantskih grupah v NSW.

Komisija se dobro zaveda velikih zaslug, ki so jih etnične šole deležne s strani dobrovoljnih pomočnikov, in predлага uvedbo serije dvodnevnih tečajev, ki naj bi te delavce usposobili za administrativno delo v etničnih šolah in za razredni pouk. Komisija izjavlja, da je delo teh ljudi od neprecenljive vrednosti za integracijo emigrantskih otrok v šolsko življenje. Upajmo, da so jim tudi starši za to res hvaležni.

UTRINEK

Pot vase sebi iščem skozi notranje vesoljstvo kamor vodi misel me

za celom plameneča sama sebi kažipot in tir samooplojavanja.

Čim bolj globoko v sebi sebi iščem, tem dlje po sebi izven sebe segam

koda sem klopčič učlovečenega zvezdrega prahu brez konca.

Pavla Gruden

TRIBINA ČITALACA

Povodom dodele nagrada
"NJEGOŠ"

CRNOGORCI-SA SREĆOM VAM BILO ...

Ako mi je dozvoljeno, želim da se sa ovim dopisom osvrnem i iznesem svoje utiske sa veoma uspele zabave i kulturne manifestacije, koja je održana u subotu 28. oktobra ove godine - u prostorijama Jewish Memorial Community Centre - a koju je organizovalo i pripremilo naše poznato kulturno umjetničko društvo "Njegoš".

Nemožemo a da na samom početku ne pomenemo i list "Naše Novine" koje dominiraju istom važnošću i koje su podjednako doprinete velikom uspehu ove manifestacije. Za žaljenjem je što te večeri, zbog zauzetosti, nije mogao biti prisutan njihov urednik, Bogoljub Smardžić, koji je kako sam obavešten - po novinarskoj dužnosti morao oputovati. Međutim, problema sa te strane ipak nije bilo, jer je urednika kao i list "Naše Novine" zastupao upravo njihov vlasnik, g. Ken Gavrilović.

A sada da predemo na sam tok večeri.

Taj dan, subota uveče, 28. oktobar 1978 godine, već je ranije najavljen i naši ljudi su ga sa nestripljenjem isčekivali ... Svako je na razne načine planirao da to veče bude tamo prisutan, a pogotovo naši talenti-pisci, (nazvani amateri), koji su imali i razloga da tamo idu, jer su te večeri dodeljivane i nagrade za njihov rad. Stali gosti su takođe imali razloga da idu, jer pored lepe zabave koju su tamo doživeli,

Na slici: Ž. Jovanović prilikom prijema nagrade i povelje od predsednika žirija R. Mikovića

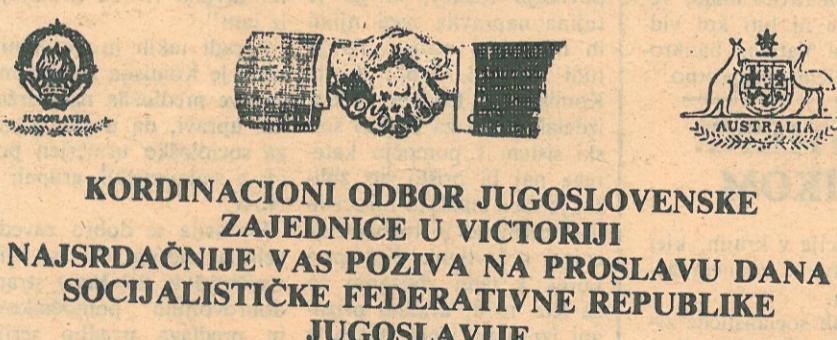
eli, imali su takođe ujedno čast da prisustvuju i dožive jedno naše literarno veče po prvi put u tuđini, odnosno ovde u dalekoj Australiji. Pored radova za konkurse koje su pročitali u listu "Naše Novine", imali su prilike da njihove autore lično vide i upoznaju. Uz to imali su takođe prilike da čuju izvode i recitale od našeg velikog pesniku i filozofu, Njegošu, koje su uspšeno izveli članovi društva koji nosi njegovo ime. Može se slobodno reći da je taj deo programa imao najveću dražu za sve nas, jer kultura jednog naroda se ustvari i zasniva na tome da se njegova pokolenja uče na primjeru svojih velikana. Dakle, poštovati i učiti se na primerima svojih velikana, znači isto što i slušati reči majke, koja vam uvek želi samod obro. Sve ovo pomenuto, su doživeli svi oni koji su te večeri bili prisutni. Naravno, neki i pred želje nisu mogli biti prisutni, a razlozi su razni; neko zbog udaljenosti, neko je bio sprečen zbog bolesti, nadamo se da je ovo literarno veče bio samo početak te vrste. Postoji još i rešenost ili zainteresovanost u čoveku koji, ako želi nekuda otići, on će to i učiniti. Za sebe i još neke članove književnog društva u Sydney-u mogu reći da smo se prilično dobro organizovali. Ja sam došao iz Canberra-e u Sydney, a poznata tačka je bila Newto-

wn, t.j. od stana gospode Vere Horvat. Tu je došla i Olga Sokac iz Melbourne-a, kao i Ljiljana Toševska i njen prijatelj. Kada smo se svi okupili krenuli smo na zabavu a šofer je bio Ljiljanin boy friend ... Malo smo lutali dok nismo našli zgradu za svečanost, ali je ipak bilo sve u redu. Ja sam se potrudio da ih uz put sve malo zabavim i naime, kako nebi izgubili dobro raspoloženje. Ovo za to jer sam primetio da je Ljiljanin prijatelj izgledao te večeri nešto previše čutljiv pa se nije moglo tačno znati da li je ljut ili tužan - dok je Ljiljana te večeri nasuprot njemu bila izuzetno vesela i raspoložena ... Već na samom ulazu u dvoranu bili smo prijatno iznenadeni predusretljivošću i dočekom članova društva "Njegoš". Na samim vratima sale, sa unutrašnje strane, stajala je sa svake strane po jedna kršna i visoka Crnogorska

devojka u narodnoj nošnji. Izgledale su u našim mislima kao one dve karijatide koje godo stoje na ulazu u Njegošev Mauzolej na Lovćenu...

Već na prvi pogled se moglo videti da je sve dobro organizованo, a članovi društva "Njegoš" su bili uvek u pokretu. Pokazalo se naime, da ona izreka o sporosti Crnogoraca uopšte nije dolazila u obzir te večeri - kao ni oni: "đe rukovodiš" - jer svi su predano i neumorno radili! Sam program je tekao sa uspehom, a nekoliko različitih muzičkih orkestara koji su nastupili te večeri, zaista su zadovoljili svačiju ukus. Makedonska folklorna grupa, KUD Ilinden; može se reći da je upravo profesionalno izvela svoj deo programa. Daroviti narodni guslar, Vlado Vujičić, nam je uz gusle sa uspehom dočarao "događaje iz starih vremena", dok su crnogorska ora i svi oni koji su ih igrali-uz "jučačka poskakivanja i oblake" - bila prava atrakcija večeri. Sve je ovo uticalo da se te večeri ustvari nismo ni osečali da smo u tuđini, već je sve bez sumnje ostalo za svakoga nezaboravno, a nadamo se da će ih biti još takvih. Svi su se razišli veseli i zadovoljni, a domaćini nisu propustili da svoje goste prijateljski isprate, isto onako kako su ih srdačno i dočekali. Ostalo je samo da kažemo: Drnogorci, sa srećom vam bilo i nastavite ovako, jer vaš primer je deo uspeha i za sve ostale naše narode - jer: "Svi jednako, tada ali danas, vrijeme će svojim tokom hodit - a ovo su stari uredili" ...

Zivorad Jovanović

**KORDINACIONI ODBOR JUGOSLOVENSKE ZAJEDNICE U VICTORIJI
NAJSRDAČNIJE VAS POZIVA NA PROSLAVU DANA
SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE**

PROSLAVA ĆE SE ODRŽATI U SUBOTU 25. NOVEMBRA 1978 GOD. U PREKRASNIM PROSTORIJAMA ROYALE BALLROOM EXHIBITION BUILDINGS, CARLTON OD 8 ČASOVA NAVEĆER DO 1.30 PO PONOCI.

PROGRAM

U 8 časova ulaz gostiju.
Od 9 do 9.30 svečana akademija.
Od 9.30 do 9.35 recitacija posvećena Danu Republike.
Od 9.35 do 9.50 splet narodnih kola iz Jugoslavije.
U 9.50 večera uz plesnu muziku.
U 12 časova izvlačenje bogate tombole, između mnogih vrednih zgoditaka nalazi se i jedna povratna karta do Jugoslavije sa JAT-om.
Tokom cele večeri zabavlja će vas izvrstan orkestar.
Ulaznice su puštene u prodaju koje treba kupiti do 23. novembra 1978 god. jer se iste neće prodavati na ulazu.
Cena ulaznice 15 dolara po osobi u koju je uključena: bogata večera i neograničena količina pića.

**ZA SVA OBAVEŠTENJA I RESERVACIJU STOLOVA OBRATITE SE NA
NAVEDENE TELEFONE OD 6 DO 10 NAVEĆER**

S. Dukić	387 5612	D. Sapundijev	877 2092	R. Mugosa	89 6123
T. Susović	877 1024	I. Miloševski	391 6383	D. Žižić	56 2212
S. Stojković	309 3020	B. Trajkov	850 8779	I. Sršen	465 5997
J. Kulik	337 6149	M. Glavonjić	547 8668	I. Horvat	97 6840
L. Dubočanin	579 2372	A. Jović	311 7729	M. Petrušanec	78 2004 Geelong
				K. Klasev	99 178 Geelong

JECAJI BOLA

Izašli smo iz zime
da bi zavoleli proleće-
i njeno zelenilo.

Dugo smo lutali
a svega smo dvaput
skidali zvezde
sa plavog neba
i brojali iz zajedno.

Oba puta
mesec je bio pun
a noć krvava.
Odjednom-
otputovao sam
sa ranom zorom
u svetu avantura,
- a nisam ti rekao

ni zadnje zbogom.

Danas,
kad god pobesni vetr
pobesni i nešto u meni,
čujem tvoje korake
i tvoj nemi jecaj
koji me tako boli!

I ne znam,
da li još plačeš
ili se možda smeješ.
Ali kad god pocrne oblaci
i ja sam pocrni
i vidim neku kišicu
po obrazima mojim.

Condor Valentino
Red Hill, A.C.T.

NEPRAVEDAN ŽIRI

Poštovani gospodine
Gavrilović,

Poštovana Gospodo
Horvat,

Zahvaljujemo se na održanom času iz "pravde" i na kritici koju ste uputili našem listu NEOPRAVDA-NO!

Postoji jedna stara izreka - latinska - koja glasi DE GUSTIBUS NON DISPUTANDUM, što bi mi rekli o ukusima se ne raspravlja. Tako je bilo i sa žirijem koji je ocjenjivao i predlagao dobitnike nagrada za ovogodišnju nagradu NJEGOŠ Uzimajući u obzir hiljadu i jedan razlog za onakvo dodjeljivanje nagrada i naš list se u potpunosti slaže sa odlikom žirija iako je samo jedan član naše redakcije (od ukupno pet) bio član žirija.

Zatim, nije fer u ovom kontekstu "prozivati" gosp. Moraveca (i praviti medvedu uslugu i njemu i Ambasadi) kada oni sa ovom akcijom nemaju ama baš ništa - ovo je bila akcija Crnogorskog kulturno umjetničkog društva NJEGOŠ iz Sidneja, uz pomoć redakcije lista NAŠE NOVINE, a bila je namenjena doseljenicima iz svih krajeva Jugoslavije.

Drugo, nisu nagradivani "književnici", niti članovi društava već pojedinci za objavljene radove i za celokupni opus kvalitativne.

Treće, ipak niste dobro pročitali list jer da ste tako postupili primetili bi na dan 25. septembra o.g. na strani 10 (gotovo cela strana) objavljen je rad pod naslovom "O VLADICI, PETRU PETROVIĆU NJEGOŠU", autor je potpisani imenom Ljubo VASOV - taj rad je nagrađen drugom nagradom, gospodu Vero Horvat.

I, četvrti, nikada neće biti apsolutne pravde, niti je ikada bilo, što važi i za odbir radova i nagrađene u ovoj akciji, ali se žiriju nemože imputirati da nije pravedan u onoj meri koliko je to ljudima moguće.

Nije fer, gospodo Horvat (posebno od Vas kojoj je ovaj list ukazivao maksimalno uvažavanje i poštovanje), zbog lične ljunje i trenutnih zaključaka umanjivati nivo zaista izvanredno vredne i dovršene kulturne akcije od jednog društva koje je malo po broju članova, ali veliko po idejama i po onome šta rade i KAKO rade.

Potpredstnik Društva
Književnika
"Južnih Slovena"
Vera Horvat